

СЪДЪРЖАНИЕ

Съобщения...	2
Конкурси...	4
Изкуство, думи...	7
Хроника...	23
Изкуство, думи...	24
Програма, IN MEMORIAM...	32

Редактор:
Марияна Аврамова

Оформление:
Александър Стефанов

Коректура:
Мариела Янакиева

Снимки:
Дени Кръстев

На корицата:
Василка Монева
„Натюрморт“

За контакти и реклама:
тел. 02) 948 37, вѓтр. 14
02) 943 44 21
факс: 02) 946 02 12

press@sbhart.com
ИнфоСБХ
ISSN 1313–9622

Зahari Зограф – „Автопортрет“, детайл

СБХ, 1504 София, ул. „Шипка“ 6

На 16-то редовно Общо събрание на Съюза на българските художници, проведено се на 14 и 15 април в залите на ул. „Шипка“ 6, бе избрано ново ръководство за периода 2011–2014 г.

Председател – Любен Генов

Управителен съвет на СБХ – Александър Радославов, Анжело Красини, Богомил Живков, Бойко Митков, Весела Радоева, Георги Чалъков, проф. Десислава Минчева, Димитър Грозданов, Долорес Дилова, Емил Стойчев, Ивайло Дженов, проф. Митко Динев, проф. Станислав Памукчиев, Стефан Божков, Стоил Мирчев, Цветко Остоич

Изпълнително бюро на СБХ – Анжело Красини – зам.-председател по стопанската дейност; Димитър Грозданов – зам.-председател по творческата дейност; Десислава Минчева – член на ИБ, завеждащ международна дейност и информационен център; Ивайло Дженов – член на ИБ, завеждащ бази и социална дейност

Контролна комисия – Велислав Минков, Елена Панайотова, Радослав Симеонов, Райнис Гелов, Румен Рачев, Тоня Горанова

Уважаеми колеги,

Използвам трибуната на това наше общо четиво, за да свърша онова, което не смогнах от трибуната на конгреса ни с присъщите му страсти и тропот.

Позволете ми да изкажа от името на колегите си в секция „Бижута“ и лично от мое име искрена благодарност към вече бившето ръководство на СБХ. Не искам да пропусна в безмълвие дължимото, защото именно това ръководство ни убеди в думи, изречени през 1999 година, че не квотата ни в управлението ще предопредели вниманието към нас. Считаю, че едва сега ние бяхме забелязани реално и чути като нужди и идеи. Излязохме от анонимността, учредявайки собствена творческа група, идеята за която битуваше поне от 1997 година. Това стана възможно благодарение на подкрепата на проф. Мирчев, Оперативното бюро и целия Управителен съвет. Ценим не само присъствието при откриване на изложбите ни, учредената ежегодна награда на СБХ за конкурсите ни и помощта за организирането им, но и откровеността в редките слушания, в които Съюзът не можеше да ни съдейства.

Всичко това ни кара да се чувстваме реални пълноценни членове на този Съюз, носители и на правата, и на задълженията към него. Дано и ние сме успели да привнесем своята скромна лепта към общото.

Благодаря от името на всички ни!

Ивайло Дженов – секретар на секция „Бижута“ към СБХ

**ОТ 12 ДО 31 ЮЛИ Т. Г. В С. ЯСНА ПОЛЯНА,
ОБЩИНА ПРИМОРСКО, ЩЕ СЕ ПРОВЕДЕ
XXII НАЦИОНАЛЕН СИМПОЗИУМ ПО СКУЛПТУРА В ДЪРВО
С МЕЖДУНАРОДНО УЧАСТИЕ**

Желаещите да участват в симпозиума следва да представят до 24 юни т. г. в секция

„Скулптура“, СБХ, ул. „Шипка“ 6, София 1504, следните материали:

1. Творческа биография
2. Пластичен проект
3. Снимков материал от подобни изяви

Проектите трябва да бъдат съобразени с материала, който се предоставя за работа: странджански дъб масив (височина 280 – 300 см, диаметър 35-60 см).

Всеки автор може да използва за реализиране на проекта си до два ствола с посочените размери.

Повече подробности за симпозиума можете да получите от Ани Шапкарова, секция „Скулптура“ – СБХ, тел. 846 72 48; 948 37 19

**ПРЕЗ МЕСЕЦ НОЕМВРИ 2011
В ГАЛЕРИЯТА НА УЛ. „ШИПКА“ 6,
ЕТАЖ II, ЩЕ СЕ ОТКРИЕ
ИЗЛОЖБАТА „ЗОНА URBAN“**

Тя се организира по идея на ръководството на секция „Живопис“ и си поставя за цел да проблематизира с остротата на съвременната артистична чувствителност сложния комплекс от социални връзки и психологически трансформации, породен от условията на живот в Големия град. Вниманието се насочва към урбанизирания ландшафт, към унифицираната панелна безличност, към стереотипите, нормите, ритуалите и ексцесиите на социалното поведение.

Изложбата иска да открие проекциите на психологическите и културни феномени, моделирани от съвременните глобални утопии и фетиши, от напрежението, невротичността, страстите и конфронтациите, от подмяната на ценностните ориентири.

Търси се проявата на остра чувствителност и нова социална рефлексия към динамичната и крайно противоречива картина на днешното съществуване.

В естетически план изложбата предполага постмодерно смесване на културни и субкултурни пластове, на смислови кодове, изведени от агресията на свръхпроизводството на образи, съблъзняващи консумативните нагласи, от рецидивите на масовата култура, от активността на уличното изкуство.

Желаещите да участват в изложбата следва да представят фотографски изображения на своите творби, третиращи тематиката, както и кратък текст (идея) към тях.

Всеки автор трябва да приложи към снимките биографични данни (до 10 реда) и телефон за контакти.

Приемат се снимки на хартиен носител, не по-големи от формат А3 (297 x 420 мм), цифрови изображения на CD или DVD. PDF файлове с размер А4 (297 x 210 мм), не по-големи от 5 MB.

Да не се изпращат оригинали!

Материалите се събират до 30 май 2011 г. в СБХ, ул. „Шипка“ 6, секция „Живопис“ (Ани Шапкарова).

Авторите ще бъдат селектирани на базата на представените предложения.

На избраните участници ще се даде възможност да продължат своята работа и да представят своите творби в оригинал през м. октомври т.г.

Жури ще одобри окончателно броя на творбите за участие в изложбата според експозиционната площ.

VI МЕЖДУНАРОДНО ТРИЕНАЛЕ НА КНИГАТА – ВИЛНЮС 2012

Тема: „Любов“

„Ако говоря с човешки и ангелски езици, а любов нямам, аз съм станал мед, що звън-ти или кимвал, що дрънка. И ако имам пророческа дарба и зная всички тайни и всяко зна-ние, и ако имам пълна вяра, тъй щото и планини да премествам, а любов нямам, нищо не съм. И ако раздам всичкия си имот за прехрана на сиромасите, и ако предам тялото си на изгаряне, а любов нямам, никак не ме ползува.“

Първо послание на свети апостол Павел до коринтяните, глава 13, стих 1-3

Краен срок: 15 ноември 2011 г. Време и място: 2012 г., Вилнюс, Литва

2012 г. – март – Лайпцигски панаир на книгата, Германия;

2012 г. – април – галерия „Титаникас“, Вилнюс, Литва;

2012 г. – Франция;

2012 г. – септември, Кластер Бентлаге, Райне, Германия;

2012 г. – октомври-ноември, в Бангладеш;

2013 г. – Китай.

ОРГАНИЗАТОР НА ИЗЛОЖБАТА: Кръг „Бокартас“

КУРАТОР: Кестутис Василюнас. **ИМЕЙЛ:** kestitis@vasiliunas.arts.lt

ТЕЛЕФОН: +370 5 2154796

МОБИЛЕН: +370 656 05379

ИНФОРМАЦИЯ И ФОРМУЛЯР ЗА УЧАСТИЕ: <http://vasiliunas.arts.lt/>

УСЛОВИЯ:

1. Каним за участие всички художници.
2. Такса за участие 50 евро.
3. Художниците могат да участват най-много с 3 книги или книжни обекти.
4. Пакетът с книгите трябва да бъде с размери не повече от 90 x 90 x 90 см и да не е по-тежък от 9 кг.
5. Краен срок за изпращане на работите, формулярите за участие и таксата за участие – 15 ноември 2011 г.
6. Международно жури ще избере книгите за триеналето.
7. Кандидатите трябва да покрият всички необходими разходи за записване, например разходите за изпращане на работите за триеналето и др.
8. Моля посочете върху плика или опаковката цена за митнически цели не повече от 30 \$ или 30 евро.
9. Каталог: Ще се публикува от организаторите. Както обикновено ще бъде отпечатан по типографски начин и ще бъде оформен като книга с подвързия – ръчна изработка. Моля разгледайте последните каталози на <http://vasiliunas.arts.lt/catalogues.html>
10. Всички художници ще получат каталог.
11. Връщане на работи: работите ще се връщат след изложбата заедно с каталога.
12. Кръг „Бокартас“ има намерение да закупи няколко книги за постоянната си колекция.
13. Таксата за участие можете да платите:
 - а) с превод чрез Western Union на името на Kestutis Vasiliunas;
 - б) в плик заедно с творбите;
 - в) по банков път: SEB Vilniaus Bankas AB, Vilnius, SWIFT: CBVI LT 2X, на името на Kestutis Vasiliunas, IBAN: LT79 7044 0600 0033 6333;
13. Разни: Организаторите си запазват правото да заснемат и отпечатат снимки на работите в каталози, в Интернет, за целите на връзките с обществеността и рекламната изложба.

14. Адрес, на който трябва да се изпращат работите:

6th International Artist's Book Triennial Vilnius, 2012

Kestutis Vasiliunas

Filaretu 9 – 5

Vilnius 01207

Lithuania

ТАКСА ЗА УЧАСТИЕ: 50 евро;

В тези времена на икономическа криза ние имаме две възможности – да прекратим организирането на това чудесно триенале или да продължим, но с такса за участие. Искаме да продължим, но знаем също какъв голям проблем са парите за художниците.

Затова решихме на всеки, който изпрати книги и такса за участие, но не бъде избран за триеналето, не само да върнем книгите, но и да му изпратим каталог на триеналето, чиято цена е 25 евро.

III МЕЖДУНАРОДЕН КОНКУРС ЗА ЕКСЛИБРИС, TRIBEL

ДУНАВ – ПЪТЯТ НА КУЛТУРАТА

(Екслибрисът за интеркултурен диалог)

Организатор на проекта: Фондация Balkankult

Ръководител на проекта: Димитрие Вуядинович

Председател на журито и супервайзър: академик Часлав Оцич

Официална подкрепа: Секретариат за култура на Войводина (Сърбия)

Спонсор: Централен музей на дунавските шваби в Улм (Германия),

Проектът е подкрепен от: Сдружението на дунавските общини „Дунав“ (България); Donau buero, Улм (Германия), Академия Schloss Solitude, Щутгарт (Германия), Графичен кабинет на библиотеката в Русе (България); Dunaujvaros Online (Унгария); Институт за съвременно изкуство Dunaujvaros (Унгария); Европейска мрежа на литературните центрове HALMA (Германия); Асоциация „Svet i Dunav“, Нови Сад (Сърбия)

Краен срок за изпращане на произведенията 31. 05.2011

Цели на проекта:

Фондация Balkankult иницира III международен конкурс за екслибрис на тема „Дунав – пътят на културата“, за да подкрепи развитието на културните, комуникационните, професионалните, както и техническите и икономическите връзки в Подунавие.

Целите на проекта са:

- подкрепа на междурегионалната свързаност на хората на изкуството, съответно събирането и сътрудничеството на автори около едно общо вдъхновение.
- инициране на интеркултурен диалог с широката публика.
- разпространяване на идеята за Подунавие като единен европейски регион.
- утвърждаване на изкуството в контекста на процеса на по-добро разбиране между различните култури, възникнали в Подунавие.

Свързването на хората на изкуството, размяната на схващания и визии около една идея са важни не само за подкрепата на културната продукция, но и като движеща сила за разпространение на духовни и цивилизационни ценности. Именно в това е ценността на проекта.

Правила за участие

Член 1: Този конкурс е отворен за автори от регионите и градовете на Подунавие.

Участието е безплатно.

Член 2: Участниците трябва да направят един или повече екслибриса на тема „Дунав – пътят на културата“ като най-общ и многослоен символ.

Член 3: Всички приложени творби трябва да бъдат замислени като екслибриси, тоест да бъдат направени като графики с малък формат, за да могат да бъдат залепени в книга за идентифициране на собственика. В рамките на картината те трябва да имат надпис EX LIBRIS или подобна формулировка на езиците на страната на участника и ИМЕ НА ТИТУЛЛЯРА, съществуваща личност или институция, по избор на автора.

Член 4: Няма ограничения по отношение броя на екслибрисите, които ще бъдат изпратени. Най-големият размер на отпечатъка не следва да бъде по-голям от 13 см. Всеки участник изпраща по четири копия на всеки екслибрис, които стават собственост на организатора на конкурса, с право на репродуциране.

Член 5: Творбите трябва да бъдат оригинално графично произведение. Чертежи, скици или фотокопия няма да бъдат приемани. Всички графични техники ще бъдат еднакво оценявани, включително и компютърният екслибрис.

Член 6: На гърба на всеки екслибрис трябва да бъдат изписани четливо с графитен молив, с печатни букви името и адресът на автора, годината на раждане, техниката, с която отпечатъкът е правен, и годината на създаване. Авторът трябва да подпише или обозначи всеки отпечатък. Желателно е авторите да приложат и кратка биография.

Член 7: Международното жури по награждаването е съставено от 7 членове, включително председателя академик Часлав Оич, председател на белградското дружество Екслибрис. Журито ще обрне внимание на оригиналността, авторското и техническото качество на произведението, успешността като обозначение на собствеността, която интегрира картина и текст.

Решението на журито не подлежи на промяна.

Член 8: Журито ще определи следните награди: първа награда 3000 евро, втора награда 1500 евро и три равностойни награди от по 1000 евро. Също така отделни автори и институции ще могат да връчат неофициални награди.

Член 9: Всички пратки, които пристигнат до 31 май 2011 г., ще бъдат приети в конкурса. Произведенията трябва да бъдат изпратени на адрес:

**BALKANKULT fondacija, Nemanjina 4,
11000 Beograd – с обозначението EKSLIBRIS върху плика.**

**Лице за контакт – TAMARA CIKES – координатор
tel/faks: +381 11 3623763**

имейл:

foundation@balkankult.org

за информация:

www.donau-kulturstrasse.net

фейсбук:

http://www.facebook.com/danube.kulturstrasse

Член 10: Организаторът ще отпечата илюстриран каталог, който ще бъде изпратен на всички участници, чиито произведения бъдат включени в него.

Изложба с най-добрите екслибриси от конкурса ще бъде открита в градовете на Подунавие.

Член 11: Участието в конкурса се подразбира като безусловно съгласие с неговите правила.

Член 12: Резултатите от конкурса ще бъдат изпратени на всички сдружения, членове на Международната федерация на дружествата на любителите на екслибриса (FISAE).

ЙОРДАН КАЦАМУНСКИ

Самостоятелните изяви на Йордан КацамуНСКИ през годините са редки, но дълго се помнят, а въздействието от картините му не отшумява.

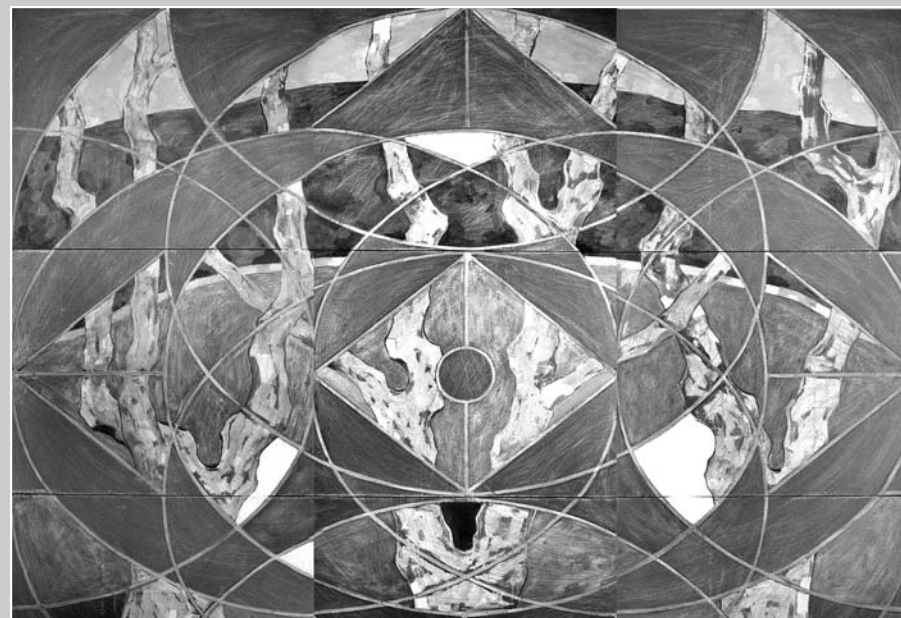
Трудно е да се говори за неговата живопис, тя е ненаатрапчива, съдържана, интровертна. Възщност, това е една лична изповед, изречена тихо, сякаш за да не бъде чула и забелязана от всички. Тази изповед разкрива едно човешко поведение – доброволно да се отрочиш от съблазнителите на ежедневното и съзнателно да посветиш живота си без остатък на едно творчество.

Живописиста на Йордан КацамуНСКИ е пропита от тиха, но доловима носталгична самота, която сякаш се бои да бъде споделена докрай. Тя ни потапя в обаятелната личност на много букети цветя, които изпълват интериора. Има широки прозорци със самотни силуети на чакащи жени, пусти алеи и много безмълвни дървета с преплетени клони, в които проблясват светлини. Като очакване за нещо радостно и красиво, като надежда и изблик на вяра.

Такава е живописиста на Йордан КацамуНСКИ. Тя не търси външни ефекти, а по-скоро съдържа изблика на чувствата и приглушава тоналността. В нея има самота, в която се усеща невидимо човешко присъствие. Тя идва да ни пречисти. Художникът не оплаква битието си, не мрази, а по своему обича и търси мъдростта и смисъла на простите неща. Неговите картини ни водят към пределите на виртуалното. Видимото само ни подготвя за среща с дълбините на един сугестивен вътрешен свят – личен и съкровен. Авторът ни открехва вратите към тайните и възлненията на своята душа.

Тази живопис е една хипнотизираща магия, която дълго ни държи в своята власт.

Георги Шапкаров

Йордан КацамуНСКИ

„ЛИКА ЯНКО. ДАРЕНИЕТО“

Изложба в НХГ по повод десет години от смъртта на Лика Янко (1928–2001)

Днес Националната художествена галерия притежава една от най-големите и може би най-представителната колекция от творби на Лика Янко. Това става възможно благодарение на дарителския жест, който художничката направи още приживе. Десет години след нейната смърт тази изложба е повод да си спомним отново за един творец, дефиниращият смисъл за когото категорично води отвъд рамките на конвенцията, рутината и нормата.

Винаги съм се изкушавал да разглеждам онзи печално известен факт със свалената изложба през януари 1967 не само като симптоматика на тогавашните процеси, а повече като катализатор на друг, вътрешен процес, неподатлив на външни спрямо логиката му фактори и обстоятелства. Вероятно подобен коментар става възможен именно от позицията на днешната ситуация и лесно придобива оценъчна стойност от дистанцията на времето. Лика Янко е от онези автори, единици в новата ни културна история, които са обединени от разбирането на творческия акт единствено в неговия универсален смисъл.

Във всичките си аспекти изкуството на Лика Янко е отрицание на естетическите догми и идеологическата диктат, на конформизма, компромиса и конюнктурните съображения, на шаблоните, схемите, предписанията и клишетата. Избирайки другото лице на една истина, тя остава там завинаги, сама и свободна, пронизана от сияйния блясък на драмата. Остава там, за да търси в тихия диалог със себе си отговорите на същата тази истина.

Тихият диалог със себе си продължава повече от пет десетилетия. Неговите опорни точки са няколко големи теми, които Лика разработва с особена последователност. Родопите и Созопол, Мелник и Карланово предоставят емоционално-визуален материал, към който художничката ще се връща години наред с неотслабващ интерес, но и който ще бъде подложен на редуция и синтез. За родопските и мелнишките пейзажи е характерна пределна степен на художествена трансформация на натурата. Като степен на синтез някои от тези платна нямат аналог в българското изкуство от 60-те години на миналия век.

Като етап в тези процеси втората половина на 60-те е белязана от голямата тема на Лика – морето. В морския си цикъл Лика Янко открива магическата сила на примитива. Тя населява картините си с огромен брой странни същества, като че ли оживели от пожълтелите страници на древен бестиарий. Тези композиции са някакъв фантастичен образен ребус, за чието формално разчитане помага зооморфно-антропоморфният код; алхимична смес от християнски, зодиакални и астрални символи и знаци, потопени в безкрайния космос на едно първично метапространство. От анатомията на човешкото тяло е останала само главата – като духовно начало.

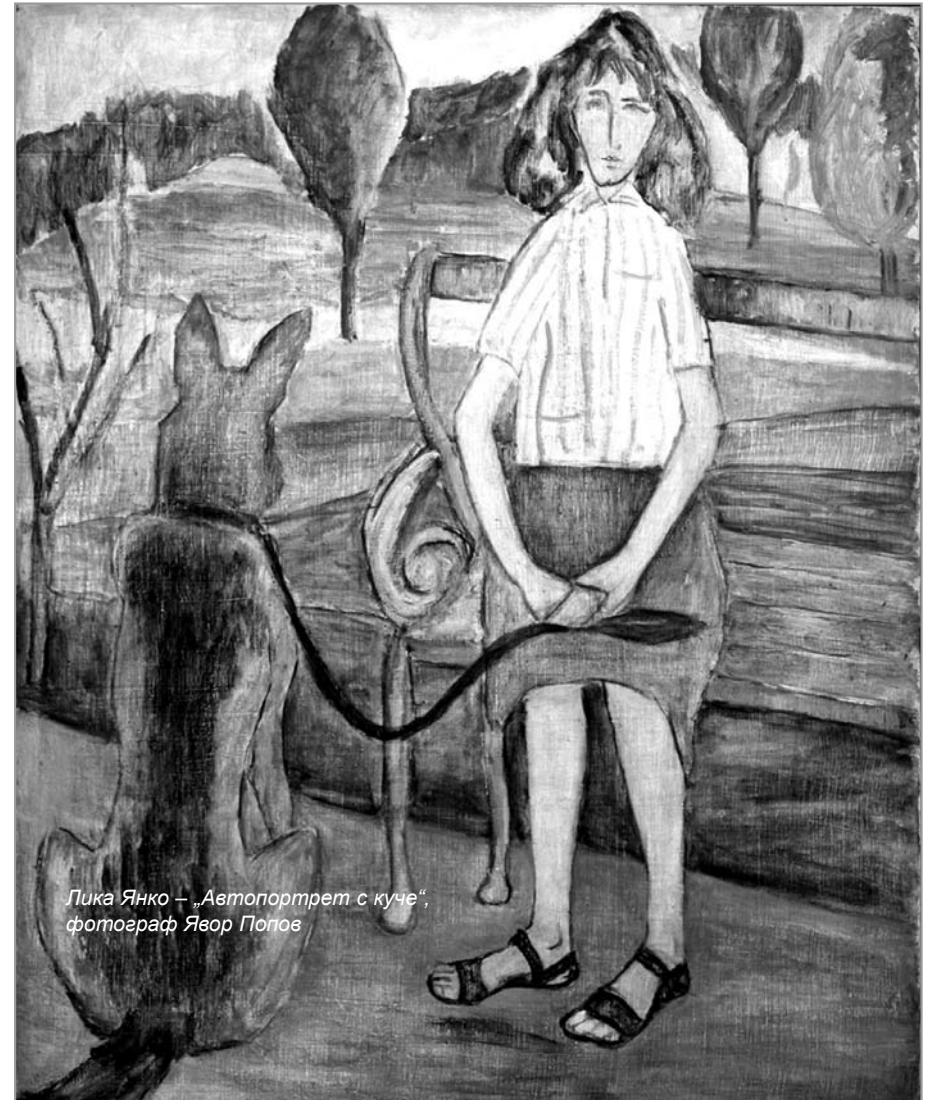
Това е и периодът на радикални промени в технологичното изграждане на творбите. Все по-често художничката използва различни материали като парчета плат и зебло, камъчета и мидени черупки, дървени отломки и метални нишки, които апликира или вгражда органично в живописната материя. Фактурата става груба и сложна. В боята се добавят различни пълнители – гипс, пясък, метален прах, слама. Това е процес към постепенно, но сигурно изоставяне на класическата маслена техника и все по-честото експериментиране с възможностите на колажа.

В късното творчество на Лика Янко трайно се налага една голяма тема – тревожните въпроси на човешкото битие. Нейните проекции можем да открием в композициите на християнска и митологична тематика от 70-те и 80-те години. Размислите за началото и края, за отчаянието и надеждата, за саможертвата и опрощението в последните картини на Лика придобиват философска завършеност. Тя разбира, че тяхната визуализация изисква нова стойност на пластическия език. Сложната и полифонична декоративно-живопис-

на система отстъпва пред изчистени линейно-графични структури, достигащи до степената на идеографското писмо. Те са колажирани изящно върху чистото, успокоено и мъдро бяло, придобило смисъла на нравствена категория.

В изкуството на Лика Янко по синкретичен път се съчетават на пръв поглед разнородни елементи – модерно и примитивно, тонално-живописно и декоративно-линейно, езическо и християнско, школувано и детски-наивно. Чувството за първична сила, склонността към вглеждане в себе си и самопознание, стремежът към простота и изчистеност на пластичния изказ са качества, вероятно генетично кодирани в структурата на личността, но преди всичко изградени и отстоявани в дългия и самотен път на един творец, чието място отдавна е запазено сред най-впечатляващите майстори на нашето изкуство.

Николай Ущавалийски

Лика Янко – „Автопортрет с куче“,
фотограф Явор Попов

РЕТРОСПЕКТИВНА ИЗЛОЖБА НА ВАСИЛКА МОНЕВА

ул. „Шипка“ 6, етаж 2, 7.-27 април 2011

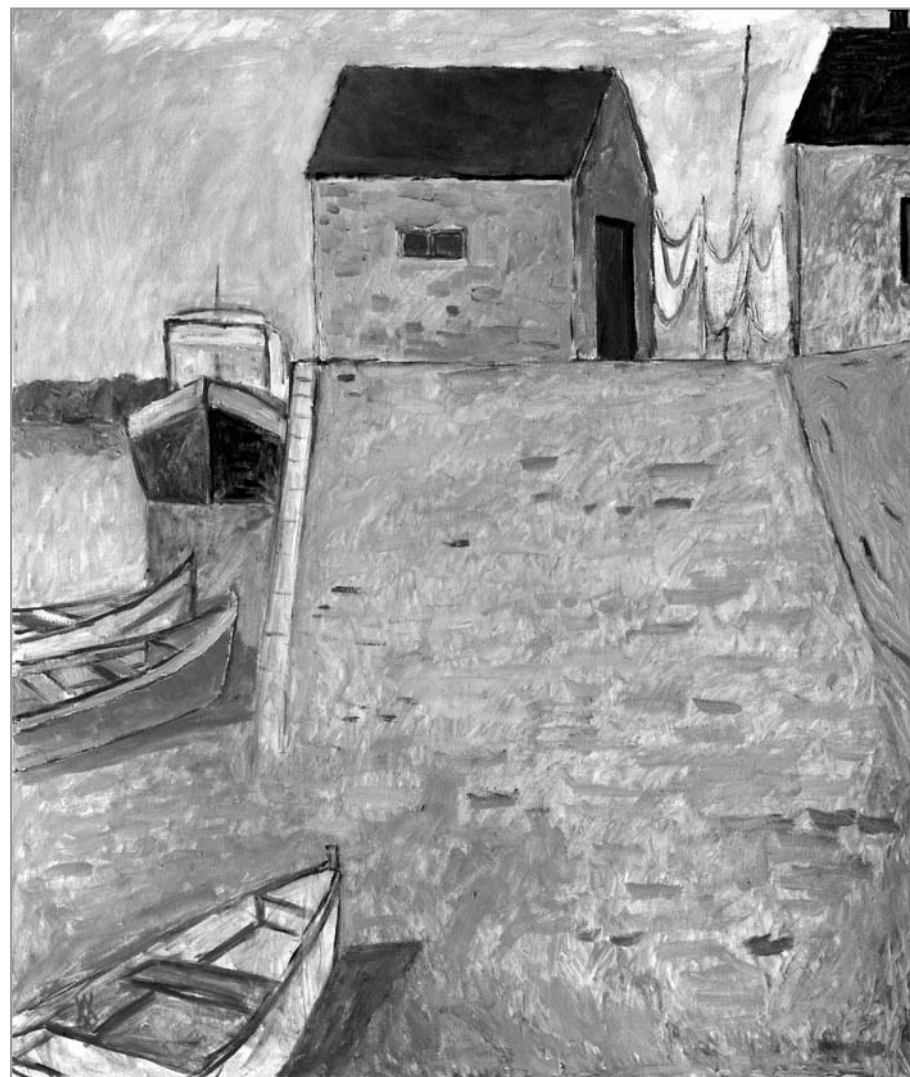
В настоящата си изложба русенската художничка Василка Монева е събрала картини, рисувани в периода от 2006 г. до миналата седмица. Вероятно сега от мен се очаква да направя стилков и формален анализ на произведенията. Не смятам да навлизам в тази изкуствоведска проблематика. Художничката се опитва да разкрие един дълбок човешки свят в картините си, преизпълнен с чувства и неподправена истинност, затова те биха загубили от подобен научен изказ. Не вярвам, че Василка се интересува много как ще категоризираме и опишем живописиста ѝ. Тя не робува на тези етикети. Художничката диша заради изкуството си и чрез него. Така напълно отдадена на своите емоции, живее извън шумотевиците и капризите на големия град. Старата архитектурна прелест на Русе, терасите и оградите от ковано желязо, покривите на старите къщи, очарованието на близките села я пленяват непрекъснато и като резултат на това естествено вдъхновение пейзажите ѝ са наситени с онази искрена чистота и мечтателност, която мисля, че малко днешни художници притежават. Местата, многократно изобразявани в картините ѝ, вероятно пресъздават щастливи спомени от живота на художничката.

Василка Монева с удоволствие се оставя на инстинктите и експериментира по отношение на техническите средства, с които си служи. Опитва се и търси да постигне в изкуството нови внушения за безвремие и безметежност. Мога спокойно да кажа, че тя се забавлява от сърце и е най-щастлива, когато рисува. Любопитна като всеки истински художник по душа, Василка е като малко дете, изпълнено с най-неочаквани приумици. Тя например иска да види какво ще стане, ако промени гледната си точка и нарисова драпирана покривка на маса, но без да виждаме масата под нея. Така покривката, придобила нова роля, плавно и важно се рее в картинната повърхност. За Василка е съвсем естествено да нарисова уж самотна и безлюдна червена гара, но някак ти се иска все пак да надникнеш през прозорците ѝ или да тръгнеш в посоката, указана на стената, водеща някъде зад ъгъла. Какво ли те очаква там? Такива са и някои безлюдни созополски пейзажи на художничката. Уж конкретни, уж познати, а изглеждат иреални в нашите представи. С такива свои произведения Василка провокира себе си, но резултатът в крайна сметка е провокация към зрителя.

Името на Василка Монева винаги се свързва с натюрморта и интериора. Там тя е във вихъра на темперамента си. Досега повечето от тези нейни произведения носеха артистичната природа на художничката – колоритни, бърбиви, капризни. Днес Василка иска да ги покаже в друга светлина. И в по-ранните ѝ платна сме виждали подобни единични опити. Сега поривите ѝ в тази посока са от съвсем друго естество. Тези картини са подчертано монохромни и спокойни. Платната са оставени от художничката безмълвни. Не започват първи разговора си със зрителя, а изчакват тихо кой ще разкрие тяхната мистерия. Обект на творчеството на Василка са едни и същи любими предмети – драперии, плетени столове и маси, ябълки, вази, фруктиери, глинени кани, цветя, рамки на картини и стативи; все предмети от света, в който живее художничката. От днешна гледна точка за нас те са се превърнали в символи – марка на Василкината живопис.

Не на последно място ще спомена рисунките, с които започнахме подредбата на експозицията. Те са изпълнени с прецизност, старание и любов, защото и те, както и живописните ѝ произведения, са „правени за собствен кеф“, както художничката обича да подчертава.

Затова харесвам и уважавам Василка, заради тази нейна човешка позиция. В днешния труден материален свят да имаш смелостта и силата да правиш нещо за „собствен

Василка Монева – „Край Дунав“

кеф“, да не робуваш на модни тенденции, на съмнителни чужди мнения и комерсиални съблазни, да останеш автентичен и да запазиш искрата в себе си е повече от достойно и заслужава адмирации.

Анжела Данева

„ТЕКСТИЛНИ РЕПЛИКИ“
СЪВМЕСТНА ИЗЛОЖБА НА НМБИИ,
СБХ – СЕКЦИЯ „ТЕКСТИЛ“

1 април, Арт галерия НДК

Куратори НМБИИ: Дочка Кисьова-Гогова, Ирена Димова

Взаимодействието между музея и съвременното изкуство и диалогът между музейния експонат и творбата на съвременния художник провокират идеята за тази изложба в Арт галерия НДК. Един процес, който разкрива възможностите, създадени от артистичната тъкан, още в началото на последната четвърт на 20 век, когато българските художници работят предимно в традиционни техники и материали. Тогава те създават творби, които звучат актуално и говорят на съвременен език. Като част от колекцията на Националния музей на българското изобразително изкуство модерното текстилно изкуство в България има своя история. През годините тя се обогатява с автори и творби и с нови моменти в развитието му. Новото се явява както в композиционно, стилово, така и в цветово отношение. Авторските идеи, вплетени във влакна (вълна, памук, коприна, сизал, козина, юта), откриват безкрайността на текстилната нишка, а колоритът носи много от творческия заряд на художника.

Художественият текстил в България тръгва от промишлеността, през гоблена и текстилната пластика, отделянето ѝ от стената към триизмерното пластично произведение, напълно отделено в пространството, до текстилните и видеоинсталации в днешно време. В тази поредица гобленът (стенният килим) – изключително ефектен като вид, заема особено място. Яркото му присъствие в творчеството на художниците у нас е свързано с времето, в което текстилното изкуство бележи своя апогей.

Това са 70-те и 80-те години на миналия век, когато авторите демонстрират уменията си да използват традиционни техники, материали, а също и колорит, който да звучи актуално, да говори на съвременен език. От този период са гоблените на едни от най-изявените автори, със свой принос в развитието му, чиито творби са сред най-ценното в колекцията на НМБИИ – М. Върбанов, М. Йосифова, Н. Стойкова, Ил. Камбурова, В. Овчаров, Е. Иконописова, Цв. Петрова, Д. Балев, Вл. Овчаров, З. Мавродиев, Ев. Пирева, П. Петков, Ем. Абаджиева, М. Райнова, М. Калимерова, М. Киркова и много други.

Българската академична художествена школа със своя лидер в лицето на проф. Марин Върбанов (1932-1989) отваря прозореца на познанието за всички, които минават през нея, всички, които творят в изкуството, в което живописата, графиката и скулптурата се превеждат на текстилен език, а цветът има живописни, графични и скулптурни внушения. Марин Върбанов е сред тези, които развиват усета и отношението на студентите към цвета и колоритните възможности на текстилното изкуство и ги обучават да правят живопис, графика, скулптура, видяна и пречупена през погледа на художника, усвоил езика на текстилната материя. Вълшебник в текстила, той има свой пластичен език, на който говори, и усет за колорита, събрал в себе си родопски, странджански и балкански багри. Огромното дарование му позволява да обхване в творчеството си различни етапи от развитието на художествената тъкан и да определи десетилетия напред нейната еволюция.

Днес работата в традиционна техника и материал е трудно и скъпо удоволствие. Затова авторите показват идеите си с нетрадиционни техники и материали. Те представят вижданията си, като отправят своите текстилни реплики към творбите от музея и демонстрират идеи в неконвенционална посока.

Художници в различна творческа възраст използват най-различни нетекстилни материали и изненадват със своите произведения. Сред тях са А. Бояджиева, А. Маркаров, А. Маринова, Зл. Андреева, Цв. Явашева, М. Пъдева, Л. Димитрова, Н. Дечева, Я. Петкова и много други.

Тази изложба дава възможност за диалог между идеи и техните реализации в конвенционална и неконвенционална посока.

Дочка Кисьова-Гогова

Ани Бояджиева

ЕМАНУИЛ ПОПГЕНЧЕВ (1942–2010)

ул. „Шипка“ 6, етаж 1, 5 – 25 април 2011

Тази изложба трябваше да се открие, докато авторът беше между нас. Не знам дали Емил е усещал, че е пътник, или е искал да ни спести обичайния хаос, след като си замине, но цялата изложба беше подготвена и подредена в ателието му като пред откриване!

За разлика от авторите, които дълго търсят себе си, Емил Попгенчев неусетно постигна един мощен синтез между фигуративното начало и уроците на кубизма. Овладейки емоционално, конструктивен и сюжетно осмислен, Емил изведе пластически свое познание за битието на човека, за началото и края, за грехопадението, за доброто и злото... на основата на една символика, с трайни внушения във времето, извън мимолетните и конюнктурни изкушения. Най-странното е, че във време на противо-

речиви критерии Емил Попгенчев наложи пластическите си принципи колкото безшумно, толкова и последователно, с една вътрешна убеденост в следването на Пътя. Той не натрапваше нито себе си, нито изкуството си – и подобно на мнозина, които с днешна дата се събудиха, можеше с основание да потърси мястото си сред новаторите и авангардистите. За разлика от временните прояви, Емил носеше изкуството дълбоко в себе си – и като път, и като отговорност.

Тръгнал от Габрово, заедно със Снежина и нейните обаятелни детски портрети, изградил изцяло стилистиката си във Варна, той си замине от София, оставил в ателието си един странен и дълбоко преживян свят – като че ли дошъл от друго време, с трайни духовни послания, които и днес, и утре ще ни напомнят за този, колкото странен и необичаен, толкова и модерен, съвременен автор.

Изкуство на изключителен творец.

На благородна душа и много, много добър човек.

Светлин Русев

ИЗЛОЖБА-ЖИВОПИС НА БОТЕВГРАДСКИЯ ХУДОЖНИК ВОЛОДЯ КАЗАКОВ

На 1 март 2011 г. в общинска галерия „Поломие“, гр. Лом, беше открита изложба-живопис на Володя Казаков. Изкуството на този малко известен автор се отличава с творчески търсения в областта на различни жанрове и техники, отразявайки по своеобразен начин пленителното очарование на природните забележителности и градската култура. Повече от 25 години той активно работи в областта на пейзажа и натюрморта. Има голям брой самостоятелни представяния у нас и в чужбина. Редовно участва в пленерите по живопис, които се организират в родния му град Оряхово и Ботевград.

Володя Казаков е дългогодишен член на СБХ. Без да притежава академична подготовка, той с лекота ни поднася емоционално наситени впечатления от заобикалящата ни

Володя Казаков – „Дунавски пейзаж“

действителност. Формата на предметите и цветовете в неговите картини впечатляват с простота и искреност. Старите фасади на сградите, криволичещите тесни улички и родният дунавски бряг са сред любимите сюжети на автора. Нежните, жизнерадостни тонове в картините му изпълват душата на зрителя с интимно настроение и топлина.

Като председател на общинския съвет в Ботевград художникът е не само участник, но и организатор на няколко пленера по живопис. Рисувайки непрекъснато, той често достига до разнообразие в стилово и техническо отношение. Преди около две години посещава Франция, Холандия и Люксембург, откъдето се завръща у нас с голям брой рисунки и ескизи. За кратко Володя работи и абстрактни картини. Тази гореща любов към изкуството изпълва сърцето му със свежи нюанси от цветната палитра на творческото дръзновение и желанието за развитие, а живописиста... тя отдавна вече е неговата втора професия.

Румяна Александрова

ИЗЛОЖБА „СКУЛПТУРА“ – ВИПУСК 91 НА НХА „20 ГОДИНИ СЛЕД ТОВА“

В памет на

проф. Димитър Даскалов–Даскала

Не са много примерите, при които по стечение на обстоятелствата или по някакви други неведоми причини даден випуск, какъвто е случаят със скулпторите, представени в настоящата изложба, устоява на превратностите на времето и на съблазните на деня и двадесет години след завършването на НХА успява отново да се събере в почти пълен състав, за да организира интересна и съдържателна експозиция. Констатацията е, че всички представени автори продължават да се занимават със скулптура, т.е. не са изневерили нито на първоначалното си призвание, нито на професионалната си насоченост.

В плаката за изложбата четем имената на Андрей Стоянов, Борис Борисов, Васил Василев (поради това, че не е в България, той не участва в изложбата), Валентин Славчев, Винсент Мицев (участва „виртуално“, чрез фотодокументация и текст), Огнян Петков, Райнис Гелов, ст. преп. Радослав Симеонов, доц. Цветослав Христов. Изложбата включва и творби на Илия Гълъбов, който не е споменат в афиша. Откроява се и почетното участие на Емил Попов със силно експресивната творба „Вълчицата“ и на Георги Чапкънов със серия великолепни анималистични рисунки и графични творби. Емил Попов е бил асистент на проф. Даскалов, а Георги Чапкънов е преподавал рисуване на бъдещите скулптори.

На снимката, по средата на залата, фронтално срещу входа, е репродуцирана част от комплекса „Христо Ботев“ в Калोфер, по-конкретно релефът „Саможертва“ на Даскалов. Този момент насочва към основното съдържание на експозицията. По своя замисъл тя е преди всичко мемориална – едновременно своеобразна равностетка за един значителен период след завършването на специалността „Скулптура“ в НХА и заедно с това организирана в памет на този изтъкнат художник, който ни напусна сравнително неотдавна.

Очевидно професорът е предоставял значителна свобода на своите студенти и ги е насърчавал да осъществяват смели експерименти и търсения. Всички участници в експозицията се различават един от друг, те не са формирани „по образ и подобие“ на своя „Даскал“. Това е много важно и ценно качество както на преподавателя, така и на неговите студенти, които са съумяли да извлекат, в най-добрия смисъл на думата, максимална полза за себе си от тези специфични особености, съпътствали тяхното професионално израстване. Виждаме наистина голям диапазон от образни решения – от декоративни и мал-

Радослав Симеонов – „Торс“

ки пластики с изяществото, лекотата и стройния рисунък на формалните решения, до експресивните, масивни и подчертано монолитни и компактни като формоизградяне каменни пластики. Портрети, фигури, пластики от дърво, съставни „инсталации“, напомнящи т. н. „objects trouvés“, се редуват в залата. Във фотоси са показани и реализирани проекти за скултури в околна среда. Рисунките, които имат ролята понякога и на подготовителни скици, а друг път са самостоятелни творби, допълват общото добро впечатление.

Изложбата свидетелства както за индивидуалните насоки, стилови, тематични и формални особености на всеки един от участниците, така и за високото ниво на майсторството и подчертаното чувство за професионална отговорност, които очевидно са колкото лични качества, толкова и заслуга на проф. Димитър Даскалов.

Чавдар Попов

„КУТИИ ЗА СЪНИЩА“ КУРАТОРСКИ ПРОЕКТ НА НИКОЛАЙ МАРИНОВ

ул. „Шипка“ 6, етаж 1, 29.IV. – 10.V.2011

Новият проект на Николай Маринов „Кутии за сънища“ се явява като естествено продължение на тематиката за детството, която заляга в основата на неговите научни и кураторски търсения. В предишния му проект „Стратегии в контекста на детството“ от 2007 г. на преден план бяха извадени взаимовръзките между него и творческия процес, докато сега тази тематика е леко „завоалирана“ и дори „прикрита“ под темата за съновиденията.

Въпреки волните или неволни намерения на куратора да я скрие обаче една немалка част от художниците са успели да уловят тънката връзка между съня и детството и да я извадят наяве в своите произведения. Част от тях са Мартина Караиванова – „Детски свят“ (триптих), Станислав Памукчиев – „История за Teddy bear“, Миглена Александрова – „Колекция от магически предмети“ и „Набор от магически инструменти“ 1, 2 и други. Това не е случайно, защото най-ярките, запомнящи се и дори повтарящи се сънища на всеки един от нас са сънувани именно в тези по-ранни години. Често те рефлектират по някакъв начин върху живота ни, а оттам и върху изкуството на художника. Поставяйки сънищата в основата на субективните творчески преживявания и свързвайки ги с подсъзнателните натрупвания от детството, чрез изкуството на селектираните автори кураторът търси взаимовръзките между тях и рефлексите върху личността на художника.

Друга интересна линия на творчески търсения, която се наблюдава в изложбата, е свързана директно с провокацията „кутии за сънища“ или „сънища в кутии“. Към тази тема се ориентират Зина Жекова, Десислава Морозова, Румен Читов, Николай Маринов, Богомил Николов, Дарина Цурева.

Любопитна е работата на Илиан Лалев – „Разбита кутия за сънища“, в която той представя собствената си епикриза. За художниците кутията се оказва едно доста подходящо място за съхранение на сънища. Така във всеки един момент можеш да я отвориш и да си припомниш съновидението, което си скрил в нея.

Според Десислава Морозова например кутията е подходяща и за „сънообразуване“. Тя се превръща в нещо като инкубатор, в който сънят се формира и развива, в нещо като малка фабрика за сънища.

Друга част от художниците се ориентират към съня като лично преживяване. Дали той ще е кошмар (Калоян Илиев-Кокимото – „21st century nightmare“, Велизар Димчев – „Franky is dreaming nightmare“) или просто сън (Зоран Георгиев – „Сладък студентски живот“, Елена Калудова – „Място за сънища“, Румен Жеков – „Възможни дуети“, Александър Димитров – „За незримите неща“ и „Скъп спомен мой“, Мартина Караиванова – „На-

Миглена Александрова – „Набор от магически инструменти“

сън лебедите се разведжат“, Мария Иванова – „Оцвети съня“, Красимир Добрев – „На баща ми“) няма никакво значение. Заслужават си да се споменат също така и работите на Дойчин Русев „Нанотерапия“, Елена Панайотова – „Речникът на Морфей“ и Станислава Маркова със „Somniphobia“ като примери за интерпретиране на темата на едно по-мислително или научно издържано ниво.

Всяко от произведенията, представени в изложбата, е крайно субективно, също като сънищата за всеки един от нас. Те са твърде лични, понякога прекалено откровени, представящи съкровената авторова душевност. Колкото художници, толкова и вариации по темата. Въпреки субективността си, те притежават едно много важно качество – способността да преведат с помощта на изразните средства на съвременното изкуство на разбираем за обикновената публика език тези свои лични вълнения. Сънят тук се явява и като медиатор между публиката и произведенията. От една страна, той ни е близък и познат, от друга, неговата природа предполага мистичност, субективност и неразбираемост, която ние безрезервно приемаме. Ето защо темата за сънищата толкова органично и сполучливо се свързва със съвременното изкуство като изразител на творческото намерение и идея.

„Кутиите за сънища“, които Николай Маринов е събрал в тази изложба, въздействат върху зрителя всяка сама за себе си. Той е в състояние да разглежда с часове една от тях, навлизайки без срам в личното пространство на художника, което той доброволно е изложил на показ. И след това да мине към следващото, без да се чувства неудобно. Но въпреки това изложбата притежава определена цялостност, като една голяма, мистична кутия за сънища, събрала в себе си множеството малки кутии.

Румена Георгиева-Калчева

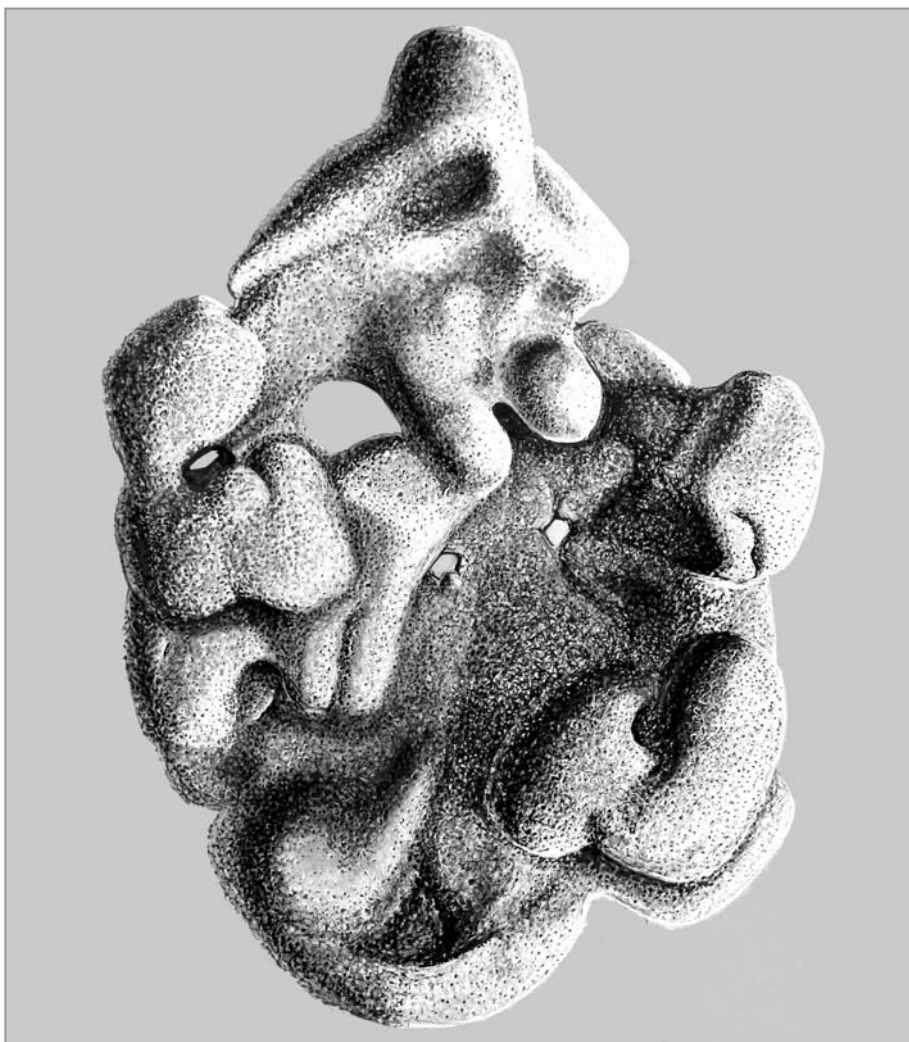
СКУЛПТУРАТА НА СЪЗДАТЕЛЯ, ПРЕВЪРНАТА В РИСУНКИ

Никола Диков е добре познат скулптор, който близо 26 години е неизменен ръководител на националния симпозиум по скулптура в дърво в Ясна поляна, автор с множество участия в групови изложби в България и чужбина, със самостоятелни изяви в София, Бургас, Ботевград, Троян, Япония и с реализирани монументални проекти в Луковит, Шумен, резиденция „Лозенец“.

Изложбата му, представена от 19 април до 8 май в галерията на „Шипка“ 6, е озаглавена „Поглед към скулптурата на Създателя“ и показва около 50 рисунки, резултат от не-обикновеното артистично общуване на художника с природните форми. По-голямата част от тези рисунки са вдъхновени от родната природа – от малките камъчета, които могат да бъдат видяни по устието на река Ропотамо; останалите носят магията на пустинните рози, виреещи в пресъхналите езера на Алжир, Тунис и Мароко. Едните са получили формите си от допира с водата, другите – от парещите лъчи на африканското слънце. И едните, и другите получават магично очарование в работите на Никола Диков, изпълнени предимно в големи формати и в техника, която смесва постния пастел с туша и температа. Рисунките му изглеждат почти като скулптури, като пространствени предмети, приканват към докосване, към изучаване на масивната им плътност, играят със сянката и светлината, със суровостта на материята.

Извън чисто пластическите постижения Никола Диков достига в работите си до философска дълбочина, тълкувайки по свой, оригинален начин заобикалящия ни свят.

Идеята му е какво правим ние, хората, след Създателя – който и да е той – Бог, природата или нещо, в което всеки от нас вярва, че е създал този свят.

Никола Диков – „Богиня“

Милиони години след сътворената от Създателя скулптура идва един художник и дава нов живот на формите, превръщайки ги във великолепни, запомнящи се рисунки.

По този начин в „местата на паметта“, които всички носим в съзнанието си, до реалните камъчета и пустинни рози се нареждат и вдъхновените от тях образи.

Румяна Константинова

От 22 февруари до 8 март в галерия „Възраждане“, Пловдив, бе открита представителна изложба от скулптура и рисунки на **Богомил Живков**. Тя имаше ретроспективен характер и бе посветена на 65-годишнината на автора.

По повод 1 април – Деня на хумора в Художествената галерия на Ботевград бе открита пиперлива изложба от двама пловдивски карикатуристи. **Цочо Пеев** и **Ириен Трендафилов** се посегуваха с теми от родното ежедневие, надсмяха се остроумно, весело, дори саркастично над някого и нещо.

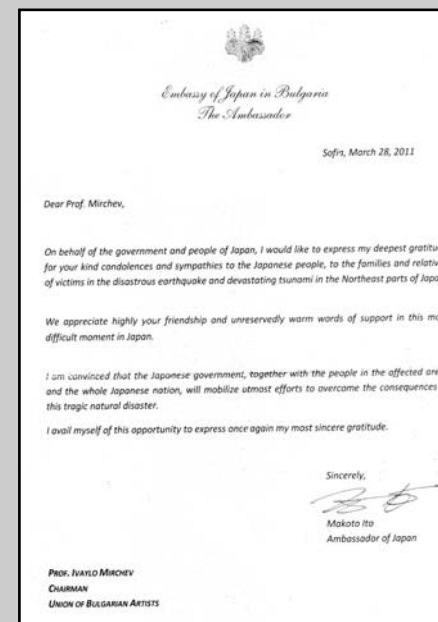
На 2 май в Историческия музей в Благоевград доайенът на благоевградските художници **Христо Бараковски** откри изложба по повод 75-годишнината си и 55 години творчески път. Авторът прие много поздравления и получи званието „Почетен гражданин“ на Благоевград. По този повод издателство „Захарий Стоянов“ ще издаде албум с негови творби – дърворезба.

Сдружение „**Деца с онкохематологични заболявания**“ изпрати благодарствено писмо на Съюза на българските художници по повод подкрепата и участието на 41 художници в благотворителната изложба, организирана от тях през месец февруари, при която бяха продадени 18 творби.

Японското посолство изпрати благодарствено писмо до Съюза на българските художници по повод проведената акция „**Мълчанието на една изложба**“ в подкрепа на японския народ.

Уважаеми проф. Мирчев,

От името на правителството и народа на Япония бих искал да изразя най-дълбока благодарност за вашето топло съчувствие и състрадание към японците, към семейства и близките на жертвите на пагубното земетресение и

разрушителното цунами в североизточната част на Япония.

Ние оценяваме високо вашето приятелство и безрезервно топли думи на подкрепа в този най-тежък момент в Япония.

Аз съм убеден, че японското правителство заедно с хората от засегнатите райони и цялата японска нация ще мобилизират максималните си усилия да преодолеят последиците от трагичната природна катастрофа.

Възползвам се от тази възможност да изразя още веднъж моята най-искрена благодарност.

Искрено ваш,

Макото Ито

Посланик на Япония

Със закъснение се извиняваме на Цено Ценов, че материалът за неговата изложба не излезе в предишния бюлетин.

Експозицията

ОЛЕГ ГОЧЕВ В ИГРА С ВРЕМЕТО

изложба от 18 март до 15 април, Университет Питсбърг, Хардфорт, САЩ

Олег Гочев показва многоаспектен „дневник“ пред американската публика. Без егоцентризъм и себеизтъкване, през призмата на българския контекст художникът демонстрира своята достойна за уважение личностна и творческа позиция.

Олег Гочев включва в експозицията 50 рисунки, създадени в периода 1-31 януари 1998, които не са показвани досега пред публика.

Малки по формат, изпълнени с туш и тонирани, рисунките носят присъщото за Олег Гочев усещане за цвят и напрегната изразност. Експонирани по няколко върху обща плоскост, те са своеобразен мост на асоциации, форми, преживявания, размисли. Тези рисунки са не само лични послания, а и „мобилен“ дневник, съчетал емоция, конструктивен размисъл, лично вглеждане.

Рисунките по презумпция носят съкровенност. Те са непретенциозни като формат, но значими като присъствие, защото правят смислова и формална транскрипция на творческия възглед на художника.

Интересното при тях е това, че Олег Гочев ги създава като своеобразен артистичен дневник. На тях отбелязва дата, час, мисли или асоциации, породени от съзнанието му в процеса на тяхното изграждане. Презентирането им в експозицията по този начин внася смислова линия в изложбата – ключова за Олег Гочев пред американската публика става играта с времето. И то на няколко нива, които всеки открива сам.

Времето, измерено в технически и технологичен аспект, може да бъде доловено в живописните произведения, изпълнени в различни техники – с акрил, темпера, акварел, чрез използване на позлата и сребро. Част от тези картини са показвани в България и Европа. Включените две по-големи пана са знак за игра с мащаба и съпоставката монументално-кавалетно. Те са преход към проблема архитектура и комуникация, който вълнува Гочев като стенописец.

Олег Гочев разглежда времето като контекст. Той използва образователен за американската публика елемент и популяризира българската стенопис чрез презентирани на 14 монументалисти от различни поколения – Христо Стефанов, Илия Илиев, Йордан Марков, Венера Константинова, Юри Василев, Цветана Векова, Марин Маринов, Станимир Божилов, Константин Марков, Анелия Александрова, Боряна Перчинска. По този начин художникът се оглежда в обкръжаващата го среда. Това съизмеряване показва още една интерпретация на фактора време – като смислова хронология, съчетала минало, настояще и бъдеще.

Общото, което преминава като нишка през цялото представяне на Олег Гочев, е играта с времето. Това се случва в експозицията на няколко нива – чрез рисунка, живопис, стенно-монументални изкуства, като времето е интерпретирано като хронологичен, емоционален, пространствено-пластически и комуникативен фактор.

Той показва рисунки, живописни и стенно-монументални реализации с цел да представи на американската аудитория не просто дневник, а набор от проблемни ситуации, чрез които един творец се вглежда в себе си.

Авторът прави това не интровертно, а екстровежно – от интимно творчески размисъл в рисунката, през колоритно-изразителен устрем в живописата до динамично-пространствен диалог с архитектурата. Така неговото артистично развитие е представено пълноценно, а не изолирано и присъствието му като монументалист може да бъде оценено по-адекватно от публиката.

Даниела Чулова-Маркова

ИЗЛОЖБА НА СНЕЖАНА СТОЯНОВА ФОТОКОЛАЖИ „ДОКОСВАНЕ“

Галерия-книжарница София Прес, 25 март – 8 април 2011

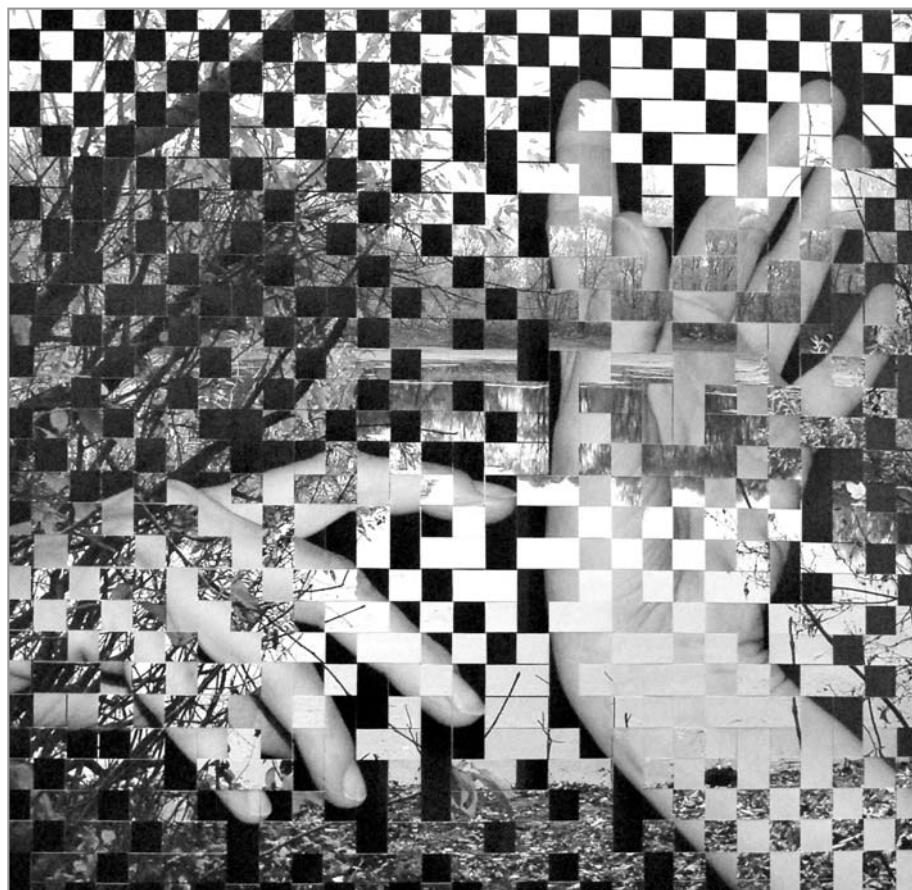
Преминаване, преплитане, ритъм – един изящен диалог с времето и пространството, това е най-точното определение за стила на четвъртата самостоятелна изложба на Снежана Стоянова. Под мотото „Докосване“ авторката представя фотоколажи изцяло подвласни на идеята за многопластовото преминаване през сложния спектър от настроения, емоции и преживявания, „преплетени“ в сложни композиции.

В нейните творби запазено място е отредено и на пейзажите на един друг автор – Камен Михайлов, който се определя като „изкусен в марангозлъка и някои смесени форми“. За избора на тези фотографии авторката споделя: „Неговите пейзажи са моите пейзажи;

преплетени с жеста, те са докосване или размисъл.“

Творбите на Снежана Стоянова ни повеждат по пътя на търсенето и откриването, за да достигнат до сложната вселена, в която намираме много светлина, метафизичен изказ и постигната хармония. В тях се съвместяват много пространства и светове – едно метафорично преминаване през портите на времето. В тях присъствието на човека и природата е едно цяло, а действието е символично докосване и емоционален диалог. Авторката търси имагинерния абсолютен в подхода и изказа, тя поставя един до друг абстрактни по своята същност като въздействие и възприятие модули и детайли, които изграждат истинската същност на всяка една от нейните творби.

Самият процес на създаване и изграждане на тъканта на творбите носи специфичния почерк на художник, който изцяло е в плен на текстила и текстилния начин на мислене. Характерният за изграждането на гладката тъкан подход е използван от Снежана Стоянова,

Снежана Стоянова – „Танц“

ва, за да създаде представата за символично внушение и пресъздаване на една духовна реалност.

В нейната изложба, като символична спирала, всяка творба има точно избрано и премислено място, в което са намерили своя изказ посоката („Отпечатък“, „Докосване“), действието и жестът („Размисъл“), въпросът за пътя („Белият лист“) и достигането до покоя и хармонията при „Размисъл за времето“.

Диана Драганова-Щир

УСЕЩАНЕ ЗА ВОДА

Десислава Минчева и Долорес Дилова, вернисаж 18 май,
изложбена зала „Райко Алексиев“, 18 – 20 ч

Има неща, които са така безусловно красиви и невъзможни за пресъздаване, че се усещаш напълно безпомощен и в същото време неудържимо привлечен. Замисляш се за дълбоките причини да правиш изкуство въобще.

Водата... Морето... Блестящите или мътни водни повърхности са ни дали толкова много и силни емоции, били са толкова примамливо непостижими и загадъчни, че не ни остана нищо друго освен да се опитаме да им дадем и ние нещичко от себе си.

Прекарахме с Долорес няколко години от живота си (макар и от време на време) в съзерцание на северното ни море.

Нощем – стихия под нахсаната от облаците луна или при изгрев, залято от скъпоценна сребърна светлина, то все ни държи в солената си мрежа.

Обсебени сме.
Дебнем играта на

Долорес Дилова

сенките от облаците по набръчканата му повърхност и изсипващите се порои светлина – сцена, създадена от велик режисьор. Следим го в студ и жега. Знаем кога откъде падат слънчевите лъчи и кое ще проблесне и кое ще потъне във виолетов мрак. Очакваме пълнолунието като любовна среща. Свидетели сме, само веднъж, на изпарението на морето в една неочаквано мразовита утрин – мъгла, издигаща се от млечнозелената вода. На залез, за минути, успяваме да зърнем огнените отражения на хълмовете в езерото – запалено злато. Винаги спираме до трептящите от вятъра треви, забодени във водното огледало като странни графични знаци. Гледаме стапянето на хоризонта в падащата тъмнина или разбиващите се в дантелен фойерверк вълни.

Лунни пътеки... Слънчеви пътеки... Разтопен метал на талази... Аметист и брукат... Щрихи по повърхността... Абстрактни отражения... Потъване... Романтика и драма...

Уж повторения на места и моменти, а... по-интересни от всичко ново. Вещност – невъзможност за повторение, заради простото движение на времето и настъпилите промени в нас.

Носталгия по изживени мигове... Безметежно спокойствие, помиряване с нас самите или... инфарктна болка от спомен и красота. Осъзнаване, че ние, с нашите малки и преходни емоции и животи, сме нищо пред морето свидетел. И точно заради тази мимолетност на изживяното, което така или иначе ще си отиде с нас, решихме да оставим няколко картини и фотографии. Като доказателство за присъствие и любов. Нещо лично.

Десислава Минчева. 2011

„НЕЩА, МЕСТА И ХОРА“

в творчеството и живота на Андрей Даниел

„Първо, искам да ви се извиня, че ви занимавам с някакви толкова лични усещания и разсъждения, но какво да се прави – такава ми е професията... Ако пък ви е интересно, продължете нататък. С уважение и съчувствие: Авторът.“

Сигурно вече сте разбрали, че този път не става дума за изложба на Андрей Даниел. Или почти. Обект на този опитващ се да измери неизмеримото текст е дългоочакваната книга на неговия живот (употребявам това понятие без сянка от ирония), не само екзистенциален и емпиричен, но и творчески, „книгата, събрала в себе си специфичните „звучи, миризми, цветове“, утаяващи се в думите на художника. Думи премълчавани, но и някак витаещи в картините на Андрей Даниел, сякаш изтръгнати от силните образи, съдържащи се във всяка от тях.

„Неща, места и хора“ (изд. „Захарий Стоянов“) не е мемоарна книга, нито книга албум, нито книга с есета върху проблемите в изкуството, особено съвременното, още по-малко художествена литература в чистия смисъл на думата.

Без да е всички тези неща, „Неща, места и хора“ с нейните над 200 ярки репродукции от различни творчески периоди на художника, с острата му самоирония и с критичното му око по един артистичен, фин и ненатрапчив начин съчетава в себе си всичко това.

Това е книгата, която смело прониква в най-болезнените и цветни спомени от русчуклийското детство и бургаския период на автора, когато само при лек допир на четката (писалката, клавиатурата на компютъра) избухват всевъзможни „звучи, миризми, цветове – преживявания без име, но свърхконкретни, понякога стягащи слънчевия сплит с болката по нещо безвъзвратно отминало“. Книга с много паралелни теми и сюжети, преплитащи се непрекъснато и сякаш понякога без прекия контрол на създателя ѝ, въпреки че авторът

старателно се е опитал да ги систематизира и подреди в съответни раздели: „Пътеписи“, „Портрети“, „Есета“ и „Текстове към изложби“.

Излишно е да се анализира доколко есетата присъстват в текстовете към редица вълнуващи изложби, в портретите на Вера Недкова, Иван Ненов, Шарлоте Саломон и Мечислав Домарадски и особено в пътеписите; доколко в есетата се съдържат портрети на творци или части от пътеписи и доколко в текстовете към изложбите на Андрей Даниел от последните две десетилетия по магичен начин се сплобяват парченца от пзела на неговия експресивен и завихрен автопортрет.

По-важно е друго.

Изключително рядък жест, но и премерено рискован ход от страна на художника, който тук не се самоделинира като писател, но определено има какво да каже, разкаже и покаже, е неговото усилие да събере някои вече публикувани есета, спомени и портрети, написани в последните 30 години. Да ги обогати с на пръв поглед самостоятелно хвърчащи листове, на които някога е нахвърлял емоционално някои от най-съкровениите си детски преживявания, да прибави други свои специфични и лични наблюдения, анализи и съпреживявания върху творчеството на небезизвестни художници, да ги освежи с размисли върху променливия характер и провокативните прояви на по-младите поколения в българската живопис и т. н. Интересен феномен е, че думите в тази книга рисуват образи, достатъчно силни и ярки, за да стоят самостоятелно и дори самодостатъчно на страниците, оживени от не по-малко ярките образи от картините на Андрей.

А тези образи никак не са малко: от графиките с мъчително умиращите кентаври до широкия, експресивен живописен размах на четката, обрисуваша еднакво вълнуващо и сюрреалистично танцуващия Пикасо, и еврейското погребение, и съноподобната пишеща машина, над която се вие пушек, и стряскащите, окървавени агнешки главички от цикъла „Жертвоприношения“, и благовидния лик на Мойсей, и пясъчната буря на юдейската пустиня, и свитъците с Тора, небрежно поставени в ъгъла с чадърите и другите „Стари неща“, преливащи постепенно в божествената символика от „Сънят на Яков“. Там са още вгълбените и едновременно с това завихрени портрети на Леон Даниел, Валери Петров, Кирил Дончев и Ицхак Финди, семейните портрети на художника („Гранд мама Бланка“

Андрей Даниел

НЕЩА МЕСТА И ХОРА

Издателство
•Захарий Стоянов•

1974, „Майка ми“ 2002), артистичният „Автопортрет с Tuborg“, особеният портрет на прекриващия очертанията на постаментата си „Експонат II“ (2007), който сякаш всеки момент ще премине извън рамката на картината, ще прекрачи страниците на книгата и ще си излезе.

Търсенето, лутането и съответно намирането на идентичността – независимо дали чрез изобразителните похвати или словесните парадигми, безспорно е една от стихииите на Андрей Даниел.

Затова ми се струва, че има нещо приемливо и може би вярно в това, че чрез тази своя книга художникът не заявява себе си като писател, не парадирва с умелото си владение на словото, а само допълва вербално експресивната образност в оригиналната си, подчертано сюжетна живопис. Допълва я с други теми, образи и сюжети, понякога останали само загатнати в картините, а друг път – премълчавани, утаяващи се, носени през години и десетилетия, чакащи подходящия момент да се родят, да проходим и да проговорят с красноречиви жестове в живописните му творби.

Можем само да си представяме какво му е коствало всичко това. Имайки предвид колко „странно е усещането да предизвикваш отново и отново тази болка, стискайки очи и припомняйки си случки, хора, места“.

Патриция Николова

ПЛАГИАТСТВОТО ПРЕДИЗВИКВА МНОЖЕСТВО ВЪПРОСИ

Петър Пиронков, живопис, Арт галерия „Париж – Москва“

Петър Пиронков

Често пъти подражателството в изкуството предизвиква множество въпроси. Отговорите на първите от тях са конкретни, тоест лесни. Постепенно обаче възелът се заплита и се стига до безизходица.

Изложбата на живописеца Петър Пиронков, експонирана в помещенията на Арт галерия „Париж – Москва“, в Дома на Москва в София, в случая не прави изключение от неписаното правило. От пръв поглед тя предизвиква у посетителя неизменно един смущаващ въпрос: Дали тези платна всъщност не са дело на Енчо Пиронков? Когато галеристката му обясни учтиво, че това са си творби на самия Петър Пиронков, посетителят преминава към следващия въпрос:

Какво общо има Петър Пиронков с Енчо Пиронков?

Галеристката с усмивка уточнява, че Петър е син на Енчо.

Зрителят логично обаче достига до следващия въпрос с леко повишена степен на трудност: А защо синът, след като изтъква в диплянката си, че е завършил Държавната художествена академия в Рим, е необходимо да става спял подражател на изкуството на баща си? Вместо отговор галеристката, леко смутена, повдига многозначително рамена. Може да се продължи с въпросите, но те ще бъдат все по-неудобни, а евентуалните им отговори – все по-мрачни. Накрая се стига неизменно до питането: Ако ти лично не можеш да кажеш нищо смислено в изкуството, заслужава ли си да повтаряш чужди тиради, та дори и да са на твоя известен баща?

В споменатата диплянка е изтъкнато: „Дневникът на един художник са неговите творби. Разглеждайки картина след картина, ние отмятаме страница след страница от този дневник. Изкуството е преди всичко личен език на художника... затова трябва да приемем тази изложба като няколко изключителни страници от дневника на Петър Пиронков.“

Тези редове са в кавички, но е пропуснато, дали неволно, или с умисъл, името на техния автор. Тази анонимност е смущаваща, но още по-смущаващо е, че в случая цитираната претенциозна мисъл изобщо няма общо с платната на Петър Пиронков. Защото те са по-скоро личният език на неговия баща, а въпросният дневник на Петър, ако изобщо има такъв, е все още с празни страници, поне ако съдим от изложбата му, а личният език е всъщност бащин.

Да, синът е усвоил привидно колорита, мазката, живописната техника, „докарал“ е някои от характерните типажи на баща си, но само до нивото на евтино подражателство.

Когато копираш в изкуството дори собствения си баща, това си е жива кражба. Когато обаче тази кражба започнеш да я излагаш в галерии, това си е нахалство.

Йонко Бонов

**ПРОФИЛИ ЗА РАМКИ
ОТ ЛИПОВО ДЪРВО**
0898 548 902

ТРАНСЛИНГВА
АГЕНЦИЯ ЗА
ПРЕВОДИ

Комуникация без смущения!

СЪЮЗ НА БЪЛГАРСКИТЕ ХУДОЖНИЦИ
МЕСЕЦ ЮНИ 2011 ГОДИНА
УЛ. „ШИПКА“ 6

„Сизиф“

изложба на Николай Сарафов, 4 етаж, 1 – 18 юни, откриване 18 ч.

Изложба на секция „Монументални изкуства“

3 етаж, 15 – 30 юни, откриване 18 ч.

Изложба 60 години

Национално училище за изящни изкуства „Илия Петров“, София

16 – 27 юни, откриване 18 ч.

ИЗЛОЖБЕНА ЗАЛА „РАЙКО АЛЕКСИЕВ“

УЛ. „РАКОВСКИ“ 125

„След всички форми на изкуството“

изложба на Петер Цанев от 6 юни, откриване 18 ч.

„Апокалипсис: база данни“

изложба на Иво Бистрички, вернисаж 17 юни, 18-20 ч.

ГАЛЕРИЯ-КНИЖАРНИЦА СОФИЯ ПРЕС УЛ. „СЛАВЯНСКА“ 29

Sofia Design Week, 1 – 18 юни

откриване 18 ч.

Изложба живопис

на Цвете Бонева от 20 юни, откриване 18 ч.

IN MEMORIAM

Цветана Костуркова (1914-2011)

Мария Иванова (1929-2011)

Светослав Янакиев (1939-2011)

Кънчо Аврамов (1941-2011)

Ели Неделчева (1961-2011)